

Szerkesztőség:

Kaposvárott, zárdá-utca.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr

Fél évre - 3 frt - kr

Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért.

Hagelman Károly könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉPJOG.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott, zárdá-utca

Ide czimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:

Egész évre - 6 frt - kr

Fél évre - 3 frt - kr

Negyed évre - 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért.

Hagelman Károly könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

Válság a függetlenségi körben.

Az országgyűlési függetlenségi képviselők körében, a mely kör a párttal azonosnak tekintvén magát, monopolizálni kívánta az országos párt jogait, komoly válság tört ki. Mi, a független Magyarországról évtizedeken át küzdő választók megbotránkozással láttuk az e körben uralkodó clique üzelmét, s hogy a régóta lappangott válság kitört, azt hisszük az elvek tisztázására, s a személyek megrostálására fog vezetni.

A függetlenségi kör 1878 óta ambíciójában sértett politikusok, pártbujdosók asyllumává vált, s ezek szaporodásával arányban szorult ki onnét a régi 48-as párt, mely annyi becsülettel megállt harc után, sajnálattal látta, hogy a jövevények ambíciója a pártot egy clique uralma alá kívánta hajtani, kaczerkodott az ugynevezett „mérsekelt ellenzékkel,” hajlandó volt belemenni a delegációba, s ezzel megtagadni a közjogi alapot s a „kormány és udvarképesség” az „intelligencia, a zsidóság megnyerése” a „mérsekelt” örve alatt megkezdődött a taktika eszeveszett tójástánca, mely mindjában beleszűszte őket a körülményekkel való megalkuvás posványába, a „vezérszónokok” nagytorku öblögetése által terrorizálva gurultak lefelé a lejtőn, hogy egy új fuzió után a husos tizekhez juthassanak.

Ez időtől vette kezdetét a rendszeres aknamunka a párt tisztességes és az elvekből egy hajszálnyit sem engedő tagjai ellen, s a derék választók vajmi kevesen ismerték fel a politikai erkölestelenségnek függetlenségi frázisok pávatollaival feleziczomázott matadorait. Legfeljebb néhány kínos jelenet a klubban volt ennek kifolyása, de beavatottak előtt a válságnak ugy személyi mint elvi kérdése ismert volt.

Ezzel egyidejűleg a clubb minden felhatalmazás nélkül a párt képviselőjeit toltta fel, függetlenségi pártnak hívatta magát, s a választókat csak eszüknek tekintvén, beavatkozott a kerületek ügyeibe, rájuk tukmálta embereit s valami areopagnak tekintte magát, mely itél elevenek és holtak felett. A függönyök mögött a hosszukezü és bőköpönyegű augurok pedig rángatták a dalai lámát, mondj igent, mondj nemet. Az intriguák kihatottak a kerületekre, Kaposvárra és márhová firkálgattak, hogy „a csapat ellen tenni kell” s a clique uralma érdekeért, derék évtizedeken át a pártért fáradó és áldozatot hozó tagok ellen agítottak.

Az új fuzió előkészítésére csak az eszük köz hiányzott s ezt a zsidóságtól akarták kipumpolni. Megfeledeztek azonban arról, hogy ez a decomponáló elem a corrupeziónak fermentumát képezi, s mindent mi vele érintkezik bepiszkol; ezzel ugyan a sakterpárt nem sokat törődött s önhitt elbizakodásában hajszát indított a párt alkudni nem akaró tagjai ellen, ez egyszer azonban rajta vesztett. A pártkör tagjai felismerték végre, mily játékok üztek velük e clique uralom alatt, s a clique emberei a pártfegyelem nevében az antisemitismus ellen intézett rohammal felsülve, fogviasorítva lapultak meg az Egyetértésnek a kaposvári 10,000 frtos váltókkal összecsirizelt papírfala-

lai mögött, s onnét köpik a vipera mérget a koncz elejtése miatt való haragjukban, melyért kivetköztek a tisztességből.

Mi, a választók zöme, látva e boszorkánytáncot, épen nem sajnálkozunk a dolgok fordulatán mert tudjuk, hogy a zivatar tisztítja a levegőt s a pártnak felébredőben levő lelkiismerete tudni fogja a kötelességét a corrupezió minden fájával szemben, bárha ez a becsületes függetlenségi elvek köpönyegével takarva is jelenik meg a piacon. Mert azért, hogy a pártkör néhány tagja eladta magát a zsidónak, a függetlenségi párti választók s ezeknek igaz képviselői nem eladók.

Nyiltlevél.

Svatisits József urhoz, az igali járás szolgabirájához.

Kedves Barátom!

A „Népjog” 1881. évi 8. számában czikk jelent meg, mely személyedet támadja meg; e czikk azon feltevésből keletkezett, hogy az ugyanazon számban leirt igali történeteket Te insceniroztad, vagy legalább azoktól előzetes tudomással bírtál; s ez esetben annál visszatetszőbbnek kellett, hogy tűnjék fel eljárásod, mert nem csak szolgabíró, de pártod — ellenpártunk — részéről jeltől is voltál!

A választások izgalmai lecsillapulván, felvilágosítottál bennünket, hogy a mondott feltevés alaptalan volt; meggyőződünk, hogy Te a történetekről mit sem tudtál; s így kétségtelen, hogy igaztalanul támadtattál meg; ennek folytán nem csak régi barátságunknál, de a „Népjog” tisztességénél fogva is kötelességet teljesítsek, midőn kijelentem sajnálatomat, s kérek, hogy a kérdéses cikket meg nem irottunk tekinteni sziveskedjél.

Kiváló tiszteletem kifejezése mellett kézzsorig tással vagyok
Szalay Károly.

— Nagyságos Alezredes ur! Szives volt nagyságos Alezredes ur s általa az összes helybeli tisztikar a cs. és k. 52. sorszámú zenekarát a f. hó 11-én fele részben a »Mária Valéria« egylet, fele részben pedig a helybeli szegények javára rendezett hangversenyre díjtalanul átengedni, mely nemes és nagy-lelkű tettük által nemcsak szokatlan művelzetet szereztek a közönségnek, hanem tetemes hasznot hoztak a »Mária Valéria« egyletnek, s a helybeli szegényeknek is, jelentékeny összeggel járultak a segélyre szoruló s inséggel küzdők nyomorának enyhítéséhez; mert a hangverseny tiszte jövedelme a kimutatás szerint a 108 frt 33 kr. kiadás levonása után 310 frtot tesz. Habár a nemes tett önmagában leli legnagyobb jutalmát; azért el nem mulaszt-hatja a »Mária Valéria« egylet ama kedves kötelesség teljesítését, hogy Nagyságodnak s általa az egész helybeli tisztikarnak legforróbb köszönetet és elismerést szavazzon. Legyenek meggyőződve, hogy tettük az egész közönség elismerését, az árvák és szegények háláját érdemelte ki: s midőn azokat, kik életükkel és vérükkel hivatvák a hazát megvédeni, a közzétékonyság terén is előharcosként látjuk küzdeni: lehetetlen, hogy ez által szorosabbra füzve ne lássuk azon kapesot, melynek polgár és katona közt természeténél fogva fonn kell állani. Kiváló tisztelettel, Kaposvárott 1883. január 13-án a »Mária Valéria« egylet nevében, Makfalvay Géza s. k. titkár.

Pályamunka, pályadíj nélkül.

A „Népjog” című hetilap mult évi deczember 15. és 16-ik számaiban egy tárczacikket olvastam „Két betű” czímen.

Akár igaz történet, akár korunkat festő költött beszély e czikk, meglepően találó korrajzot tartalmaz. Egy Pátkay nevű előkelő nagy birtokosnak két fiu örököse, hogyan juttatta az ősi apai birtokot zsidó kézre.

Oly történeti korrajz ez, mely Magyarország minden megyéjében igen sok példányban van utánnyomva — a valóságban.

Vas Gereben megírta a „Nagy idők, nagy embereit,” hát most nem találkoznék hivatott író, ki megírná: „A bitang korszak, bitang embereit.”

Mennyi érdekesítő regény, korrajz, dráma és szomorujátékra adna annak megírása tárgyat, hogy egyik másik oszlop-csarnokos régi magyar urilak, melyben most a hebroni rózsák scholett illatot árasztanak, hogyan? minő család-drámai fejlődéssel jutottak zsidó kézre?

Azok a szép magyar uradalmak, nagy-ur birtokok, melyeken a régi becsületesség példányképei, a tős gyökeres magyar gazdasági családok apáról fiura biztos existenciát kaptak, pimasz éhletelenség, Isten csapásai, vagy zsidó raffineriák következtében mentek-át a zsidó tulajdonába? Most zsidó ifju urak rokkant gebéken koczikáznak a buzatermő táblák düllő utain, az arató munkások között zsidó ispán káromolja a goj kutyát!

Hát a kisbirtokok és jobbágytelkek ellen indított zsidóhódításnak mennyi szomorú története van!

Az utókor történetíróinak megbecsülhetlen adatokat szolgáltatna az, ki megyénkint összegyűjtve, megírná, hogy egyik másik kisbirtok, jobbágytelek, — a külföldről importált bódító új eszmék és a nagy liberalismus korszakában, — minő phasisokon át jutottak zsidó kézre?

A kisbirtokok és jobbágytelkek elhódításának, a szegény földmives falusi polgár kiárverezésének, lemezletetésének, majdnem mindenütt egyforma szomorú története van a hazában.

A zsidók s azok a magasban röpködő idealista emberbarátok azt mondják: miért nem oly munkás, józan, takarékos és szorgalmas az a keresztény birtokos is, mint a zsidó? Nem könnyebb-e az apáink után öröklött birtokot megtartani, mint azt lassankénti gyűjtés és kitartó munkássággal megszerezni?

Látszatra mily döntő azon érv, mily pálcát tör a magyar munkás birtokos osztály fölött, s hogy lefegyverzi azt, ki a logika fegyverével bánni nem tud!

Hát ebben az állami terhek alatt nyögő korszakban munka, takarékoság és szorgalom által szereztek meg a zsidók az uradalmakat? kis és nagy birtokokat? kiket a törvény végrehajtása lángostorral üzött ki az ősi családi hajlékból és telekről, azok mind, most lettek csak egyszerre lumpok és éhletelnek?

Én azt hiszem, közöttünk keresztények között is vannak még takarékos jó gazdák, ügyeiket észszel, számításal rendező polgárok, de hát a vagyonszerzésben oly eredményt melyik keresztény tud mégis felmutatni, mint igen számos korcsmáros, sensál, szatócs falusi zsidó?

Józan takarékoság, kitartó munka és szorgalommal a mindennapi kenyeret talán megkeresheti a szegény ember, de oly rohamos gazdagodást, mint a zsidóknál észlelhető, becsületes munka, keresztényi számitással a világ legügyesebb fináncz kapa-

csitáru pénzügyminisztere sem volna képes felmutatni.

Helyzetemnél fogva mint Prometheus egy szegény, a világforgalomtól elzárt községben éltem le életem legszebb korát. A nagy világ örült hajszáit csak hírlapokból ismerem, körülöttem mint a haldokló szobája, csendes minden. És mégis, 12 év lefolyása alatt mennyi változás van községemben! Egy boldagabb korszak felé kormányoz-e bennünket ez a liberalis aera, itélje meg az olvasó az itt alább felhozottakból! Ex uno disce omnes.

Községemben ezelőtt tíz évvel még nem volt birtok zsidó kezem. Oly szegény, ki életszükségeiben kiszorult volna községből, nem is volt addig. A hatvanas években egy földmives polgár házát kéz alatt megvette egyik zsidó. A mint ennek hire futott, közgyűlést tartott a bíró, s a hamar összeszedett pénzen vevőt állított a község, a zsidó pedig kétszáz forint nyereséggel tulajdonát a házon. Ha befészkelte magát, s itt lerakja petéit — mondák — innét aztán ki nem irtjuk soha!

Akkor még volt egy kis heverő pénz is imitt-amott; de ma már, a teher nélküli birtokot egyik kezem ujain is elszámlálhatnám.

Ma már zsidó a szomszédom; s mennyi más értékesebb házak, földek, szőlők és rétek lettek községem határában zsidó birtokokká.

Itt, ezen a vidéken bortermelés főkezeset forrása a népek. A bornak nincs ugy elárusható piaza mint a gabonának. Szűret után alázatosan, kalaplevéve kínálgatja borát a szegény ember a vidék zsidóinak. A bordézsma váltással adóval még tartozik, kenyér is kellene, beköszönt a tél, rongyos ruhátlan a család.

Fitymálva csuf potom árt ígér a zsidó. A ki szorult helyzetében eladja neki, az érte kapott ár határozza meg a vidéken a bornak általános árát. A ki pedig elvesztegetni nem akarja, hogy az adóban lefoglalt tehenének elárverezését kikérülje, kölcsön vesz. — például 50 forintot — a zsidótól. Mert kisegítő, kölcsön adni való pénze kinek volna ma másnak, mint a zsidónak?

Utóbb a szegény ember még is csak eladja borát, s a kölcsön vett pénzt megviszi a zsidónak. — De sok pénze van magának János! inceskedik vele a zsidó. Kértem én magától azt a pénzt? vagy talán annyi van, hogy nem fér el otthon?

Hát hiszen ha magának nem szükséges, tudnám biz én ezt a pénzt használni, csak használja János, megtalálom én ezt a pénzt magánál mindig!

A szegény ember fünek-fának magasztalja: nincs több olyan becsületes zsidó, mint a mi Marzi zsidónk?

Marzi zsidó pedig tudja jól, hogy a szegény ember birtoka, tisztán, minden teher nélkül áll a telekkönyvben. Szent-Iván nap táján, aratás és szűret előtt, midőn a mult évi termés már elfogyott, a mutatkozó pedig még csak remény, beállit a szegény János gazdához barátságosan a zsidó. Tudja jól, hogy a szegény embernek pénze nincs; de hát nem is pénz kell neki. — Birkákat kell vennem metszeni, szükségem van arra a néhány forintra. A szegény ember megremülve könyörög: várjon aratásig! várjon szűretig! A zsidó nem tágit, utóbb porrel fenyeget. A szegény ember még soha sem volt bíróság előtt; ügyvéd, végrehatótól jobban fél, mint a pokol minden ördgeitől. A zsidó kiegyezést ajánl, a kölcsön vett 50 forintból lesz 80, husz forintot készpénzben kap, s az adólevél kiállitattik száz forint-ról. Örül a szegény ember, pénze is van, meg egy évig nem bántja a zsidó. Elforog az egy év, adott az Isten egy kis közép termést ismét. A zsidó kerüli Jánost, hogy eszébe se jusson. A szegény ember se igen tisztelig a zsidónál, mert száz forintot már

megfizetni nehezebben esik, mint a volt 50 forintot.

Jól tudja a zsidó, hogy a szegény embernek pénze nincs, beállit hozzá ismét, pénzt kér és követeli. Most már kétszáz forintról ad adólevelet János, a zsidó pedig rá telekkönyvezeti a szegény ember birtokára az adósságot.

A jobb évek után csapások, mostoha évek jönnek. Dolgozik a szegény ember, de midőn szűret után számol a zsidóval, terhes kamatban megy föl mind. Most már egészen a zsidó botjából él, spirituos vizet iszik, konkoly, vadóc s szemetből örölt lisztből süti felesége a kenyeret. Elhanyagolódik, elbetegesedik a család, megmunkálni a szőlőt nem bírja már.

Most már porrel támadja meg János gazda házat, szőlőjét Marzi zsidó; zsidó ügyvédnek adatik át az obligatio.

Ki van tűzve az árverezés napja. Ki van dobva a lir, szájról-szájra adják odább: hiában is erőlködnek valaki a birtokra igérni, mert Marzi zsidó más kézre nem engedi; hiszen annyi pénze van a birtokon, hogy a birtok nem is ér annyit! Letesz a bánatpénzt két zsidó, de a becsáron felül nem igérnek, megveszik a birtokot háromszáz forintért, pedig testvérek között megért ezer forintot.

Egy becsületes, munkás magyar család földönfutó proletár lett ismét! Van-e a világon oly törvényhozó parlament, mely az ily zsidó raffineriáktól a munkás, tanulatlan népet másképpen is megóvhatná, mint az emancipáció eltörlésével, s ingatlan birtokszerezésnek eltörlésével.

Széchenyi az apagyilkosnak is megbocsátott volna, ha magyar; csak hogy ne fagyjunk, mert ugy is kevesen vagyunk! hát azoknak a világpolgárius rajongó idealistáknak megbocsát-e oda fönn? kik mindjárt, alkotmányos önállóságunk kezdetén, ezt a z özö, semmiféle néppel századok multán sem egyesülő, a keresztény elemet gyűlöló népfajt a keresztény népek s ősi magyar fajunk kizsákmányolására szabaddá tették.

Keves város, még kevesebb község van, melynek évkönyveiben ily korunkat jellemző zsidó fizelmekről feljegyezni való története ne volna. Nem épen hátatlan téren működnek az, ki a környezetében ismert lócsiszárok, sensálok és pálinkamérőkből oly hamar uraságokká vergődött zsidóknak gazdagodási s birtokszerezési történetét, önálló fizetekben, vagy a lapok hasábjain a nagy közönséggel megismertetné. — Ebben minden adatokkal bírónak pályázni kellene. Ez lenne a „Pályamunka, pályadíj nélkül.“

Honunk alapításának ezredéves történetét üljük meg nemsokára! Hadd tudja meg a későbbi nemzedék, hogy őseink hagyatékát milyen hadjárattal hódították el tőlünk a zsidók?

Tagyoni Károly.

Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága által Kaposvárott 1883. évi február hó 5-én folytatolag tartandó évnegyedes közgyűlés

tárgysorozata;

1. Alispáni évnegyedes jelentés.
2. A közigazgatási bizottság félévi jelentése.
3. Arvaszéki elnöki évnegyedes jelentés.
4. Belügyministeri rendelet a gyámügyi szabályrendelet 8-ik §-ának módosításáról szóló határozat jóváhagyása tárgyában.
5. Ugyanannak rendelete a Szigetráron felállítandó második gyógyszerár engedélyezése tárgyában.
6. Ugyanannak rendelete a gyámoltak és gonokoltak épületeinek tömeges tűzkár elleni biztosítása ügyében Vermes György és társai részéről közbevetett fellebbezés tárgyában.
7. Közlekedési ministeri rendelet a Kaposvár városnak engedélyezett kövezet vámszedési jognak további 5 évre való meghosszabbítása tárgyában.
8. Gömör és Kishont megye átirata a panszláv sajtó igazgatási miatt intézett feliratának pártolása iránt.
9. Hódmezővásárhely város átirata a bukovinai és oláhországi magyarok betelepítése ügyében tett feliratának pártolása iránt.
10. Sáros megye átirata az amerikai kivándor-

lás tárgyában tartott enquette tekintetében feliratának pártolása iránt.

11. Győr vármegye átirata a „Szlávia“ biztosító bank kitiltása iránti feliratának pártolása tárgyában.

12. Komárom vármegye átirata a villós gyufák eltiltása iránti feliratának pártolása tárgyában.

14. Udvarhely vármegye átirata a vadházságok korlátozása tárgyában intézett feliratának pártolása végett.

14. Hont vármegye átirata az állami ellenőrzésnek a tanügy terén való szigorítása tárgyában.

15. Budapest főváros átirata a szabadságharc emlékszóborhoz való hozzájárulás iránt.

16. Sárosmegyei magyarságot terjesztő egyesület megkeresése hason egyet létesítése iránt.

17. Torda-Aranyos megye értesítése, hogy a rövid idejű elévülés tárgyában közölt feliratot pártolta.

18. Magyar színész-egylet központi tanácsának anyagi támogatás iránti megkeresése.

19. Szatmár és Jász Nagykún Szolnok megyék értesítése, hogy a vasárnapi munkaszünet iránt közölt feliratot pártolták.

20. Allandó választmány javallata a 8 közigazgatási gyakornoki állomás mikénti alkalmazása tárgyában.

21. Ugyanannak javallata a drávai védgátak ügyében Baranya vármegyétől érkezett válasz folytán teendő intézkedések tárgyában.

23. Ugyanannak előterjesztése az 1883. évi közmunkaváltási díjak tárgyában.

24. Az igazoló választmány jelentése a mult év végével megejtett hat pótválasztásról.

25. Az egészségügyi bizottság javallata a Kaposvárott engedélyeztetni kért harmadik gyógyszerár tárgyában.

26. A közmunka ügyekről szóló alispáni évnegyedes jelentés.

27. A mult évi novemberhavi évnegyedes közgyűlésből eredt kiküldetések sora.

28. Allandó választmány javallata az 1883. évi irodai szükségletek tárgyában.

29. A csurgói kataszteri járásbizottság elnöki állásának betöltése.

30. Az állandó választmány javallata a Gresza Andrásféle gyámpéztári kamathátraléknak a tartalékalapból leendő fedezése iránt.

31. Ugyanannak javallata a Zsarátz Rózsaféle gyámpéztári követelésnek a tartalékalapból való fedezése tárgyában.

32. Ugyanannak javallata a Németh Lajosféle perben felmerült költségeknek ugyanonnan leendő fedezése iránt.

33. Ugyanannak javallata a Loncsár Jánosféle alapítvány tárgyában.

34. Ugyanannak javallata Roboz Istvánnak a Kaposvár városi virilesek sorából lett kihagyatása miatti fellebbezése tárgyában.

35. Ugyanannak javallata az 1881. évi katonabeszállásolási alap számadása tárgyában.

36. Ugyanannak javallata a Sztazger Keresztély által felállitanni kért két zugó ügyében kiküldöttség jelentése tárgyában.

37. Ugyanannak javallata Apáthi község által czélba vett jegyzői laképitési ügyben.

38. Ugyanannak javallata Nagyberki, Kisberki és Kereseliget községeknek a mosdósi körjegyzőség-ből czélba vett kiválása tárgyában.

39. Ugyanannak javallata Vermes Györgynek a turbéki hegypásztor fizetési módzatának megváltoztatása iránt hozott hegygyűlési határozat elleni fellebbezése tárgyában.

40. Ugyanannak javallata Lencz György és társai kaposvári lakosoknak a kaszárnya építési telepének más helyen leendő kijelölése tárgyában.

31. Ugyanannak javallata néhai Lukács József tanító özvegyének gyugdíj iránti kérvénye tárgyában.

42. Szenna község kérvénye a kaposvár-szennai utnak a megyeiuthálózatba leendő felvétele tárgyában.

43. A badacsonyi Yacht társaság és Szigfried Náthán közszállitás iránti ajánlatai.

44. Istvándi község kérelme a zsabotai hidnak közmunka erővel leendő felépítése iránt.

45. Balaton-Keresztur község folyamodása a határukban építendő hidhoz közmunka erőnek engedélyezése iránt.

46. Kisbár községnek jegyzői lakul történt ingatlanszerzési ügye.

47. Jád községnek a községi fuvarozás tárgyában alkotott szabályrendelete.

48. Csököly község félévi bormérésének szabad kézből való haszonbérbe adási ügye.

49. Sámson község képviselete által a borméresi helyiség tárgyában hozott határozat ellen az urodalmi képviselő részéről közbevetett fellebbezés.

50. Teklafalu község kérvénye bírói fizetés emeléstárgyában.

51. Némethújfalú község hason kérvénye.

52. Endrőcz község hason kérvénye.

53. Várad község hason kérvénye.

54. Gyöngyösmellék község hason kérvénye.

55. Zádor község hason kérvénye.

56. Az 1883. évi községi költségelirányzatok.

57. Felsőseged és Gyöngyösmellék községek pótköltségvetései.

58. Kaposvár város 1865-1871. évi közgyámi számadásai.

- 59. Több rendbeli községbírói számadás.
  - 60. Több rendbeli községi szegényalap számadás.
  - 61. Szigethy Nep. János mértékhitelvitelének kérvénye 1878. évben elmaradt fizetvényének utólagos utalványozásáért.
  - 62. Tűzkárosult Kishancz János foglárnak segély iránti kérvénye.
  - 63. Tóth János foglár özvegyének nyugdíj iránti kérvénye.
  - 64. Néhai Kovács Gábor megyeiúri kulcsár özvegyének nyugdíj iránti kérvénye.
- És egyéb ezután netán még beérkező ügyek.
Kelt Kaposvárott 1883. évi január hó 26-án.
- Csepán Antal, alispán. Maár Gyula, főjegyző.

Országgyűlés.

Mult szombatot kivéve midőn a tapolezai kérdés felelti vita lön befejezve, az egész hetet az uszora törvény tárgyalása foglalta el, nem lehet tagadni, hogy e törvény a mostani helyzeten javítani lehet hivatva, kétségtelen azonban, hogy céljának sokkal inkább megfelelné, ha a függetlenségi párt kívánatához képest, melyet Komjáthy Béla képviselő adott elő, beiktattatik a kamat azon legmagasabb foka, melyen tul az uszora kezdődik. De nem fogadtatott el, ellene 102-en, mellette 92-en szavaztak, s hogy nem fogadtatott el, okai azok a kik ismét távol voltak. Somogyi képviselőnk Szabó Kálmán kivételével mind szavaztak, még pedig Fornszek Sándor, Gruber János, grf. Somssich Imre, Somssich Pál, Szalay Imre Komjáthy javaslata mellett, Fekete Lajos ellene. A január 31-iki ülésben az a szokatlan dolog is történt, hogy a kormányt leszavazták 120 szóval 80 ellen; igaz, hogy nem éppen valami nagy kérdésben, de azért feljegyezzük annak tanúságául, hogy hát ez sem lehetetlen.

A tapolezai kérvény tárgyalása alkalmával jónak látta Ugron Gábor képviselő felszólalni pártunk azon képviselői ellen, kik nem éppen valami nagyon szeretik a zsidókat, fellépése azonban általános megbotránkozást keltett a párt tántoríthatlan hívei között; egyébként a kérvény a bizottság javaslatahoz képest félretétetett.

A függetlenségi körből.

Az országgyűlési függetlenségi kör néhány tagja nagy szót azok, kik pártunkhoz más pártokból jöttek át, már rég azon törik fejüket, miként lehetne pártunk egységét megtörni, hogy így a függetlenségi elvet szegre akasztva, közelebb juthassanak a párt elvei árán vágyaik netovábbjához, a miniszteri székekhez. Csak alkalom kellett nekik, hogy a rég megásozott aknát felrobbantsák, mit a párt néhány tagjának a zsidókérdésben elfoglalt álláspontjában meg is találtak.

Szalay Imre, Onody Géza és Széll György függetlenségi párti orsz. képviselők ugyanis elfogadva az antisemita elveket, a tapolezai kérvény tárgyalásakor nemcsak, de már előbbi alkalmakkor is nyílt állást foglaltak el a sakterpolitikával szemben, melynek legfőbb védőiként Ugron Gábor, Eötvös Károly, Helyi Ignác, Polonyi Géza és Herman Ottó képviselők szerepeltek. Ugron annyira ment a sakterek iránti lelkesedésében, hogy a fentebb nevezett képviselőket az országgyűlésen nyílt ülésben meg is támadta, sőt a mult számunk vezércikkében méltatott ismert clubhatározatot provokálta.

Ugron ezen sértő támadását a nevezettek, s velük még sok képviselő társuk eltűrni nem akarván, a pártclub elnökéhez egy indítványt nyújtottak be, melyben kéri a pártot, miként Ugron ezen effrons támadását rosszalja. A mult hó 30-án tartott club tanácskozáson ezen indítványt Vidovich György országgyűlési képviselő tette meg, melyet azonban a club 23 szóval 23 szó ellen elvetett. Ugron erre vérszemmet kapva indítványt tett, hogy Szalay, Onody, Széll és Simonyi képviselők antisemita elveik miatt a clubból zárrassanak ki. A club azonban 24 szóval 23 ellen ez indítványt is elvetette, s így Ugron és társai céljukat, mely abban állott, hogy a legradikálisabb s elvűbb társaikat nyakukról lerázza, annál könnyebben hajthassák végre a függetlenségi alapelvek szegre akasztását, el nem érték. Érdekes a dologban az, hogy Szalay Imrét, ki 15 évi politikai pályája folyamán soha egy pillanatra sem tagadta meg a függetlenségi párt elveit, s kinek eddigi működése garanciát nyújt arra, hogy a párt harczosaként ezentul is rendíthetetlenül fog megállni. — oly egyének akarják a balpártból kizárni, kiket e pártra nem más, csak az hozott, hogy azt hitték, miként itt szertelen ambíciójuknak s érdeklődésüknek tágabb tért fognak nyithatni.

Mióta Eötvös Károly a sakterek védelmére vállalkozott, s azt minden tisztesség, hazai intéz-

ményeink s a magyar nép érdekeinek tisztelete nélkül viszi, — mióta az „Egyetértés“ geseft ujság lett és a párt érdekei ellen a zsidóság kegyére dolgozik, mióta a függetlenségi pártba idegen elemek betolakodtak; e szakadás várható volt. Azt hiszszük, habár a párt ma kevesebb országgyűlési képviselőt bír is — mert Ötvösöket, Ugronokat, kik a delegációba bemenni kívánnak s így a párt alapelveit adják fel, ma már nem tekinthetjük függetlenségieknek — mégis erősödött, mert az erő nem mindig a számban, hanem az elvűségben s egyetértésben áll.

Az említett határozat következtében Polonyi, Herman a clubból azonnal kiléptek, Ötvös, Helyi, Ugron s társaik pedig új clubot alakítanak. Más párti lapokból értesülünk, hogy ezen urak már jó ideje folytatnak értekezletet a habarék párt egyes tagjaival, s azokkal fognak most, a függetlenségi párttól elválva, új pártot alakítani Szilágyi Dezső vezérlete alatt; ezt gyaníttatja Apponyi gróf legutóbbi beszéde is, ki saját pártjára panaszkodik. Majd meglátjuk! De nem hiszszük, hogy az új párt tovább éljen a képviselőválasztásoknál, mert az új habarék nem lehet, hogy tessék, a választóknak: egyébiránt az oly párt, melyben Ötvös Károly van jelen, hosszú életű úgy sem lehet.

Az új párt legigazságosabban tenne, ha elnevezésül felvenné a sakter-párt nevet, legalább a választó közönség azonnal tisztában volna annak elveivel és embereivel is.

* * *

A Pesti Napló január 31-iki esti lapjában olvassuk, miként a mérsékelt ellenzék (habarékpárt) néhány ambíciósus, férhetetlen tagjával Ötvösök tárgyalásokat folytatnak egy új párt alakítása céljából, mely a „függetlenségi program fentartásával, a belpolitikában határozott liberális irányt követ, s a delegációba be megy.“

Szeretnénk tudni, hogy fér össze a függetlenségi program és a delegáció? A liberalizmus alatt itt természetesen, hogy a sakter politika értendő.

HIREK.

— **A szigetvári kir. járásbírósgától** következő végzést kaptuk: 29/eln. 83. Végzés. Folyamodó „Népjog“ című lap kiadó-hivatala értesítettik, — hogy a szigetvári kir. járásbírósgat a hivatalos hirdetések közlésére lapját elfogadja, — a kérvényében felsorolt kötelezettségek megtartása mellett. Szigetvárott, 1883. január hó 22-én. Gruber, kir. bíró.

— **A kaposvári kir. törvényszék** s annak területén levő járásbírósgatok ügyforgalmi s tevékeny régi kimutatását 1882-ik évről megkaptuk; tér szüke miatt annak részletes érdekes adatait sajnálunkra csak jövő számbunkban hozhatjuk.

— **Kinevezés.** Erdődy Lajos kir. alügyész a kanizsai kir. törvényszékhez bíróvá neveztetett ki, s helyét már el is foglalta.

— **Nagy katasztrópha a tengeren.** Cimbria nevű személyszállító gőzös a Sultán nevű angolhajóval a nagy kőd folytán összeütközött s elsüllyedt. Ezen hajó arra szolgált, hogy a hamburgi hajóállomásról Amerikába kivándorlókat szállított. — Az Amerikába való kivándorlás fájdalom hazánkban is már oly nagy mérvet öltött, hogy egy elsüllyedt hajón is számos hazánkfa volt Amerikába utazóban, kik most a szerencsétlenség folytán az északi tenger hideg hullámaiban lelték sirjukat. Elvesztett hazánkfa névsorát im itt közöljük: Sipos József, Kmetony András családjával, Békási János, Lipkó Mari, Molnár András, Kmeti András, Valencsik József, Varga György, Tóth Mihály, Oplet Anna, Szaniczik János, Andrási János, Huszár György, Szermer György, Turlik György, Szemán Boldizsár, Németh János, Sommenfeld Ferencz, Lipták János, Mozsolay János, Erzsé Kázmér, Bohács György, Kosti János, Troml József, Hazslinszky János, Neugebauer József, Korcs Anna gyermekeivel, Tóth János, Repka Anna gyermekével, Kleinevszky János családjával, Kojtkó József, Szakó János, Zahorszky Dénes, Krovczili Lajos, Radák János, Maczreják Mari gyermekeivel, Rosenblut József nejevel, Bozsák Vilmos, Pogyiczky Mari gyermekeivel, Hankovszky Vazul, Szemanik Anna, Holevo János, Bobavoczo János, Miketa Mehlingés Baulanech Mária.

— **Klapka** generalis a napokban egy nyilatkozatot tett közzé a lapokban, melyben a zsidó honvédek híres vitézségéről és hazafiságáról kíván tanúságot tenni. Elnem gondolhattuk mi volt oka ennek a hivatalon prókatoroskodásnak, s szinte gyanítottuk, hogy Klapka generalis ur legközelebb megkapja a sajtóban érte a megérdemelt jutalmát, mely már a „Függetlenség“ január 30-iki számában ki is szolgáltatót neki. Ugyanis meg van ott írva világosan, hogy a generalis ur annyira zsidó uszorás kézben van, hogy a sok executió elül menekülő, 24 óráknént kénytelen lakását változtatni; végre kifáradva a hajszában, megadta magát zsidóknak, kik azon szolgálat fejében parloniroztak meg

neki, ha az ő makkabeusi harci dicsőségükről a magyar szabadságharc idejéből bizonyítványt ad nekik. A vitéz generalist tehát legyőzte az uszorás zsidó. Ez a kapitulatio bizony sokkal kevésbé dicsőséges az egykori komárominál.

— **A fényesen** sikerült katonatiszti bál vizonázásul városunk előkelői február hó 24-án a Koronában pikniket rendeznek; a piknik kezdeményezői és a megválasztott rendezőség nevei a legnagyobb garanciát nyújtják arra, hogy a meghívott előkelő közönség az estét kitünő mulatságban fogja eltölteni.

— **Kanizsán** több vármegye ifjusága által m. hó 30-án bál rendeztetett, mely fényesen sikerült, kitünő kedvel járta negyven pár feggel, együtt volt sok ismert szép név, utódai a jó régi táblabíráknak, örülünk, hogy ez elite bárlól elmondhatjuk, hogy jellege egyuttal keresztény volt — Kanizsán a zsidók e mekkájában e bálban zsidó nem volt.

— **Menyecske** piknik volt Kanizsán, mely a »Zalai Közlöny« szerint igen jól sikerült; volt társas vacsora is, minél természetesen nem hiányoztak a magyar mulatságoknál elmaradhatlan toásztok sem. Tubol Viktor ügyvéd, ügyes versrögtönző, Tevely Mariskát, megyénk szép leányát, most Bogyai Ödön kanizsai kir. ügyész bájos nejét következő versben köszöntötte fel:

„A nők között első sorban
Fűze van itt egy csokorban
Annyi szebbnél szebb virág —
S e virágok között egyet
A tisztelet méltán illet,
Mert e csokrot ő kötö!
S ez Bogyay Ödöné.

— **A szigetvári »Olvasó-Egylet«** f. évi február hó 5-én saját helyiségében zártkörű táncestélyt rendez.

— **Egy látrányi** polgártárs felesége azt a keserítő fölfedezést tette, hogy a boreczetje nagyon kezd romlani. Hogy megjavítsa valahogy a jókora menyiségi ecetet, bele öntötte egy nyílt száju edénybe, lehabozta és kitétte az udvarra, azután ott hagyta. Jövének azonban az egytelkü szomszéd udvarból a háztulajdonosnő ludjai, számszerint vagy hatan, és bolond ésszel neki esének az őrizetlen ecetnek, s miután jól belakmározta belőle, szerencsésen föl is fordultak ott helyben. Mikorra az asszony észrevette a dolgot, hulla volt valamennyi. Ez ijedten szaladt a házi asszonynak jelenteni a katasztrófát, ki eleinte nagyon zokon vette a dolgot, de aztán csak belenyugodott a végzet akarataiba, idézván bizonyos szentírási tételt: »Az úr adta, az úr elvette, áldott legyen az úr neve.« Nem sokára azonban kiábrándult jámbor elmékedéséből, újra átkozta a sorsot, mely az ő szép farsangi ludjait a savanyu halálra kárhoztatta, s hogy a veszett fejcsének nyele maradjon, haza vitte a döglött ludakat s megfosztotta tollaiktól, mely műttét után a cselédnépség — more consveto — a lúdhullák ideiglenes helyéül a szemétdombot jelölte ki. Ezzel aztán be van végezve az esemény tragikai része. De most jön a komikai. Pár óra múlva a házban levők füleit keserves lúd-gágogás üti meg. Kimennek és — uramfia! — mit látnak?!.. Az örökálmnak átadott ludak, fázva, siránkozva jönnek befelé a szemétdombtól, — valóságos eleven ludak, csakhogy megmeztelenítve. A halottak föltámadtak. A hideg kiszivta belőlük az erős boreczet mámort s a szegények fölbredtek és dideregve meleg hajlékot kerestek. Fe is vitte őket az ámuló házi népség s most meleg szobában várják míg tolluk kinő, ha előbb valósággal el nem rukkolnak az árnyékvilágból. Ez esetet titokban tartják, hogy senki meg ne tudja; de hát ki tehet róla hogy a szomszéd-asszony tyúkja ki fecseg? **ch.**

— **Ring Fülöpöt,** a »Somogyi« szerint Svarcz Samu ügyvéddel történt ismeretes affáirje folytán a ker. Casinóból kizárták. Bizony az afféle dolgok minő Ring uré, semmiféle Casinóban sem tűrhetők.

Irodalom és művészet.

Onody Géza orsz. gyűlési képviselő ur könyve megjelent e czimvel: Tisza-Eszlár a multban és jelenben. Részint a munka érdekes és bő tartalma, részint pedig a nagymérvű közérdeklődés folytán, mellyel e munka megjelenését a közönség várta, kimerítőbb ismertetés közlésére határoztuk el magunkat, melyet azonban a tér és időhiánya miatt csak a jövő számbunkban hozhatunk. Ezuttal a munka főfelosztásának czimait közöljük u. m: A zsidókról általában. — Zsidó mysteriumok. — Ritualis gyilkosságok és véráldozatok. — A tisza-eszlári eset. — A munka megjelent egy vaskos kötetben Bartalics Imre bizománnyában Budapesten, hol I frt 50 kr. beküldésével elő is fizethetni rá.

Megjelent az „Ország-Világ“ 5-ik füzete gazdag tartalommal, szokott művészi képekkel. A vállalatot nem ajánljuk eléggé a mivel olvasó közönség figyelmébe s pártfogásába. Ára negyedévre 2 frt 50 kr. félévre 5 frt, egész évre 10 frt. — Előfizetheti Wilckens és Waidl kiadóhivatalában, Budapest, koronaherczeg u. 3. sz.

A „**Képes Családi Lapok**“ 13. száma változatos, érdekes tartalommal jelent meg e héten is, művészi kiviteli képei pedig igen emelik a szám értékét. Valóban e különben nagyon elterjedt lap megérdemli azon pártolást, melyben a magyar olvasó közönség részesíti. — Előfizethetni: Mehner

Vilmosnál, Budapest IV. ker., papnövelde utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.
 „Az illem könyve“. A Révai testvérek, e derék vállalkozó czég, mely újabb időben annyi jeles magyar könyv kiadásával gazdagította irodalmunkat, most az „Illem könyvére“ bocsátott ki előfizetési felhívást, sőt a műből két füzetet már közre is bocsátott. A könyvet Kalocsa Róza írja hazai és külföldi művek felhasználásával s a mű nemcsak a száraz etillette szabályok halmazát fogja tartalmazni, hanem tárgyalni és fejtegetni fogja az erkölcsi törvényeket és lélektan alapon. A kiadás igen díszes s előfizethető lehet vagy az egész műre 5 frt 40 krajczárjával, vagy 5—10 füzetre egyszerre. Ahol pedig könyvkereskedés van, ennek után minden füzet átvételkor 30 krajczár fizetendő. Lesz még alkalmunk az idősebbi vállalatról bővebben megemlékezni, most még csak annyit, hogy megrendeléseket elfogad Hagelman Károly könyvkereskedése is.

CSARNOK.

Dal a tavaszról.

Ajálva Atalának.

Jer sietve természetnek
 Legszébb lánya, kikelet,
 Oh jer s adj az árva fáknek,
 Virágokat, levelet.

Jer boritsad szőnyeggeddel
 A mezőket újra el,
 Hadd viruljon bájaidon,
 Az elcsüggedt, bus kebel.

Oh jer tegyed illatossá,
 Azt a kihalt ligetet,
 Iholyákkal, gyöngyvirággal,
 Himezzed ki nevedet.

Ah jer s hozd meg szépségednek
 Dallosát a fulmilit,
 Hadd csapongjon, szellő szárnyon
 Édes kinos dala szét.

Ah jer hozzánk, olvasd fel a
 Kis pataknek zord jegét,
 Hadd csevegje csergedezve,
 A boldogság énekét.

Jer hozzad meg, közénk a te
 Bűvös bájos ékedet,
 S hozz magaddal gyógyító irt,
 Gyógyítsd meg a sziveket.

Emil.

Vidékről.

Szena, 1883. január.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nem állhatom meg, hogy most már én is bele ne szóljak abba a mozgalmába, melyet Kaposvárott

egyesek a balpárt nevében elkövetnek. Igaz ugyan, hogy a kaposvári balpárt már régen elvesztette valódi talaját, amennyiben hivatatlan prókátorok véték kezükbe annak előbb önzéstelenül vezetett ügyét; ez az oka a gyakori bukásnak, s annak is, hogy a legközelebbi választást illetőleg, nem tudjuk, hogy kerületünk képviselője a balpárt választottja-e, vagy pedig a kaposvári zsidóké, vagy pedig azon néhány ügyvédé, a kik — ugy látszik — már annyira haladtak, hogy a mi részvétünk nélkül is adhatják és vehetik egymástól kerületünk képviselőiségét. Egyszer Németh I. ur tart pártgyűlést, máskor meg a másik ügyvéd ur; s azt mondják, hogy a balpárt nevében cselekszenek; összegyűlnek előbb ketten vagy hárman, s azután gyűlést hirdetnek; s oly rendszeresen találják elő a bámuló közönségnek a központi balpárt megállapodásait, hogy szinte majd azt hiszi az ember, hogy talán bizony hárman is lehettek, mikor ezeket forró agyukban, saját egyéniségük részére, kifőzték.

Haszontalan minden becületbiróság, hiába való minden mosakodás, melyet e tárgyban elkövetnek az illetők. A legközelebbi választás körül tett műveletei az uraknak felmutatták önök előttünk leplezetlenül; lehullott, hála Isten, a fátyol, mellyel eddig takaróztak; nem hiszünk most már a nagy szavaknak olyan könnyedén: hanem igenis ovatosan fogjuk megvitatni azokat, a kiknek vezérkedésére rábizuk ezután majd balpártunk ügyét, s lessz arra is gondunk, hogy nem azokat választjuk meg képviselőnkül, a kiket a pesti központi balpárt szeret, hanem a kiket mi szeretünk.

Hogy pedig ezt tegyük, teljesen indokolja az a körülmény, mellyel Bárány Gusztáv ur azt adja tudunkra, hogy a legközelebbi választás körül felmerült megfoghatatlanságok adatainak közzétételét leginkább az érdekelt volt képviselő jelölt urak nem kívánják. — Mit is kívánának? Elég szemrehánytvaló van egyiknek is, másinak is. Az egyiknek fő hibája az, hogy minden áron követ akar lenni, s nem nézett szét, hogy balpárti elveivel csakugyan képviseli-e a régi balpártot; s nem vette észre, hogy nem elég csak a régi szavakat hangoztatni, hanem még újabb kívánni valója is van a közönségnek, hogy a közös-ügyes rendszernél még veszedelmesebb rákja is van édes hazánknak. Jól esett hallani, hogy a balpártnak rendületlen híve lesz; de szívünket vérezte, midőn kijelentette: hogy zsidó kérdést nem ismer. Ime itt a forrása annak, hogy kibontott zászlója teljesen elhagyatva lett. Másik hibája az, hogy midőn észrevette, miszerint az összegyűlt választókat hangoztatott elveivel csakugyan nem képviseli: a kezére játszott képviselőiséget a zsidók kezéből is elfogadta.

Hát Németh Ignác ur eljárásáról mit szólhatunk; no már az — ugy, a mint eddigelé ismeretessé lett — teljesen menthetetlen. A választást megelőző napokban Szabó Kálmán mellett korteskedik, később azonban fellép ellene! Miért? talán

tudtára jött, hogy Szabó Kálmán nem igaz balpárti. Ezt még eddig egy szóval sem igazolta. Fellépett tehát, mert a balpárti elvekkel az antisemitizmust is egyesítette! Ez már oly mértékben sem igaz, mint a föntebb felhozott érv; Mi tehát alapja mégis e halatlan eljárásnak? Megmondom én, s ugy hiszem hogy el is találom.

Németh Ignác ur — mint Szabó Kálmán kortese, alkalmasint észrevette, hogy Szabó Kálmán jelöltsége nem találkozik kellő népszerűséggel; észrevehette azt is, hogy az antisemitizmussal is lehet nyerni szavazatokat, s hogy ennél fogva — alkalmasint — könnyen hozzájuthat a képviselői mandatumhoz; tehát föllépett. Megjötték azonban a balpárt képzelt vezérei s fölléptét megtámadták, a párt szétszakításával vádolhatták stb., s ő gyenge volt ezekkel szemben jelöltségét szilárdul fentartani. Ha tudta volna, hogy győzelme bizonyos, hiszem, hogy nem késett volna el a jelöltségi jelentés; de mindezek dacára is gyáva katonának bizonyult s nem méltó a vezéri szerepre.

Egyelőre ennyit.

Szabó János,
 reform. lelkes.

Szerkesztői üzenet.

F. Pankota. A levél jövő számunkban jön; köszönjük a szives érdeklődést.

Ambuláns. Magánlevelet irtunk, kérjük válaszat.

H. S. Zilah. Megment-e levelünk? Üdvözlét!
 R. Mai számunkban bő felvilágosítást talál a kérdészet dolgokról; a „balpárt“ természetesen az marad, mellyik a függetlenségi elvekből mit sem enged, — a többiek lesznek: újkiasú „zsidó habarék“.

Weisz Barcs. Ön tehát megharagudott?! Az itteni zsidó körökben pedig „nagy derűtséget“ keltett az a szó, mert jól volt alkalmazva.

Nyilttér.*)

Köszönő nyilatkozat.

Fogadják mindazok hálás köszönetünket, kik felejtethetetlen leányunk Gabriella temetésén megjelenni szivesek voltak, ugyszinte azok is, kik a megpróbáltatás nehéz óráiban részvétüket nyilvánították.

Szigetvárott 1883. évi január hó 25-én.

Ritter Andor és neje.

*) E rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Szerkesztésért felelős:

Sz a l a y K á r o l y.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhaj ellen

valamint legjobb erősítőszereül bizonyult lábadozóknak bármily betegség után

HOFF JÁNOS

malátakivonat-egészségi-söre

Hoff János
concentrált maláta-kivonata.

Hoff János
maláta-csokoládé.

HOFF JÁNOS maláta-melleczukorkák.

58-szor kitüntetve.

Köszönő iratok:

Tekintetes ur!

Az igazsághoz híven tudósítom a maláta-sör és maláta-chokoládé gyógyerejéről: Anyám, ki évek óta erőtlenségben, valamint gyomor és mellbajban szenvedett, 7 és fél hónap naponként 3-szor használta az ön maláta-sörét és este egy csésze maláta-csokoládét ivott, és most anyám annyira egészséges, hogy 78 éves kora dacára a gazdaságot vezeti. Sziveskedjék ismét 58 palackz maláta-sört, 6 és fél kiló chokoládét és 10 zacskó maláta-melleczukorkát küldeni. Örökké hálás

Radolinszki S., főbiró,
mint fürdővendég e. l. sz. Egerben
sept. 11.

A Hoff János-féle maláta-sör és maláta-chokoládé, melyek a helybeli katonai kórházban alkalmaztattak, a gyógyfolyam jó támaszául bizonyultak különösen kedvelték a maláta-kivonatot a chronikus mellbajban szenvedők, valamint a maláta-chokoládé a lábadozóknak üdítő gyógyélelmi szerül szolgálta.

Bécs, 1881. dec. 13.

Dr. Löeff, főorvos.
Dr. Porias, főorvos.

Somogyemei főraktára : BABOCHAY KÁLMÁN gyógyszerész Kaposvárott.

továbbá **AUGUSZTIN ÁGOSTON** gyógyszer. és **LAJPCZIG ANTAL** uraknál.